

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **M. Z.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2017, č. j. MSK 43225/2017, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2018, č. j. 19 A 35/2017 - 46,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2018, č. j. 19 A 35/2017 - 46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým bylo podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušeno jím vydané shora specifikované rozhodnutí. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 17. 2. 2017, č. j. SMO/065178/17/DSČ/Fal (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

[2] Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce jako provozovatel vozidla uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném pro projednávanou věc, kterého se dopustil porušením povinnosti uvedené v § 10 odst. 3 téhož zákona, neboť nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

[3] Osobní motorové vozidlo tovární značky Audi, X, jehož je žalobce provozovatelem, vjelo dne 23. 10. 2015 v 07:52 hodin v Moravské Ostravě do křižovatky Sokolská třída – Českobratrská řízené tříbarevnou světelnou signalizací, po ulici Českobratrská, ve směru jízdy od Bazalů vpravo na ulici Sokolská třída, aniž by jeho blíže nezjištěný řidič respektoval signál S2a – červeného světla se směrovou šipkou „Stůj“, a před křižovatkou zastavil.

[4] Krajský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro vadu řízení, neboť skutkový stav, který vzal stěžovatel za základ napadeného rozhodnutí, neměl oporu ve spisu. Dle žalobou napadeného rozhodnutí učinil správní orgán I. stupně nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku (L. H. N.), kterého se mu nepovedlo ztotožnit. Krajský soud konstatoval, že ve spisu jsou obsažena sdělení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, Úřadu práce České republiky a České správy sociálního zabezpečení, že se žalobcem označený řidič vozidla na území České republiky v minulosti nezdržoval ani nezdržuje. Závěr, že žalobcem označená osoba řidiče je smyšlená, respektive se v České republice nikdy nezdržovala, založil správní orgán I. stupně rovněž na zjištění ze své úřední činnosti, že označený řidič byl obeslán v dalších správních řízeních (jejichž spisové značky uvedl), přičemž příslušné zásilky byly vráceny zpět bez uložení, jelikož je adresát neznámý a nemá schránku. Toto tvrzení však není podpořeno žádným podkladem. Je nezbytné, aby ve správním spisu byly obsaženy veškeré podklady, o které se rozhodnutí opírá, aby se s nimi mohl žalobce seznámit a vyjádřit se k nim. To se týká i informací, které správní orgán zjistil z úřední činnosti. Jelikož součástí správního spisu nejsou podklady, z nichž správní orgány dovodily, že si žalobcem označený řidič v jiných správních řízeních nepřebírá zásilky, nemá skutkový stav, který vzal stěžovatel za základ svého rozhodnutí, oporu ve správním spisu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Požadavek krajského soudu, aby byly součástí správního spisu veškeré listiny související se skutečnostmi známými z úřední činnosti, považuje za nesprávný. V takovém případě by se totiž nejednalo o skutečnosti známé z úřední činnosti, ale o prostý důkaz listinou. Krajský soud závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 - 58, nevyložil správně. Stěžovatel postupoval v souladu s uvedeným rozsudkem, neboť jako zdroj skutečností známých mu z jeho úřední činnosti označil spisové značky příslušných správních spisů. Vysvětlil rovněž, že v těchto řízeních figuroval stejný obecný zmocněnec jako ve věci žalobce, že vozidla měla řídit stejná osoba a že zásilky byly vráceny jako nedoručitelné z důvodu, že je adresát na uvedené adrese neznámý a nemá schránku. Rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 8 As 236/2016 - 51, na nějž krajský soud rovněž odkazoval, na daný případ nedopadá.

[7] Stěžovatel poukázal na to, že žalobce skutečnosti známé z úřední činnosti nijak nezpochybnil, nepopíral je, ani se nedomáhal předložení příslušných listin. Tyto byly navíc jeho zmocněnci známy, neboť byl zmocněncem účastníků v těch řízeních, na něž správní orgán I. stupně odkazoval.

[8] Je přesvědčen, že napadené rozhodnutí obstojí i v případě, že by soud zcela odhlédl od skutečností známých z úřední činnosti. Ostatními důkazy bylo totiž dostatečně prokázáno, že se žalobcem označená osoba v České republice nenacházela, a proto nemohla řídit jím provozované vozidlo. Skutečnosti známé z úřední činnosti byly uvedeny nad rámec rozhodovacích důvodů. Zákonná podmínka pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla byla splněna přesto, že správní orgán I. stupně označenému řidiči výzvu k podání vysvětlení nezaslal.

[9] Z výše uvedených důvodů navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[12] Obdobnou právní otázkou se nyní rozhodující senát již zabýval v rozsudku ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 200/2018 - 19, a nemá žádný racionální důvod se od již vyslovených závěrů v projednávané věci odklonit.

[13] Předmětem sporu je otázka, zda správní orgán I. stupně dostatečně doložil skutečnost, o níž tvrdí, že je mu známá z úřední činnosti, tj. že žalobcem označená osoba, jež měla v rozhodnou dobu řídit jím provozované vozidlo, nepřebírá na uvedené adrese zásilky a tyto se vrací zpět bez uložení odesílateli, jelikož je adresát na této adrese neznámý a nemá schránku.

[14] V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí správní orgán v této souvislosti uvedl, že ze své úřední činnosti zjistil, že žalobcem označená osoba řidiče je u správního orgánu vedena i v dalších spisových materiálech (viz str. 3 rozhodnutí). V těchto správních řízeních je zmocněncem stejná právnická osoba jako v případě žalobce, která tuto osobu ve všech případech uvedla jako údajného řidiče. Vyjmenoval příkladmo celkem 4 spisové značky dotčených správních řízení a konstatoval, že v těchto případech byl uvedený řidič obeslán prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, přičemž tyto zásilky byly vráceny zpět bez uložení odesílateli, jelikož adresát je na uvedené adrese neznámý a nemá schránku.

[15] Podle § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, mohou být podkladem pro vydání rozhodnutí zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Jak v případě tzv.

notoriet, tak skutečností známých z úřední činnosti se má za to, že se jedná o objektivizované, do jisté míry nesporné skutečnosti. Účastníci řízení nicméně mohou svými tvrzeními popírat obsah notoriet a skutečností známých správnímu orgánu z úřední činnosti, mohou také navrhovat provedení důkazů za účelem prokázání svých odlišných tvrzení.

[16] NSS v rozsudku sp. zn. 1 As 33/2011, na nějž krajský soud i stěžovatel poukazují, uvedl, že „[a]*plikuje-li soud skutečnosti známé z úřední činnosti, musí náležitě vyložit v odůvodnění rozhodnutí, ze které své konkrétní úřední činnosti či postupu zná takové skutečnosti, resp. odkud se o nich dozvěděl. (...) Všechny právě uvedené závěry lze jistě přiměřeně vztáhnout též na aplikaci práva orgány veřejné správy.* Ve stejném duchu se vyjádřil i navazující rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2017, č. j. 9 As 244/2016 - 22, ve vztahu k tvrzení správních orgánů o účelovém postupu a ztěžování doručování: „[A]*č je stěžovateli dle jeho tvrzení tato obstrukční procesní taktika obecného zmocněnce žalobce z úřední činnosti známa, v kasační stížnosti bez dalšího pouze konstatuje, že považuje zvolenou adresu za účelovou a že je mu to známo i z jiných obdobných řízení. (...) Ani vyjádření stěžovatele k žalobě ani správní spis však neobsahují žádné důkazy či výčet jiných obdobných řízení, na základě kterých by bylo možné tvrzení správního orgánu ověřit.*“

[17] Z výše uvedeného vyplývá, že správní orgán musí uvést, ze které jeho konkrétní úřední činnosti či postupu jsou úřední skutečnosti známy. Pokud správní orgán čerpá určitá fakta ze správních rozhodnutí nebo správních spisů, může jít dle jejich povahy o skutečnosti úředně známé. V takovém případě musí označit správní rozhodnutí či správní spis, ze kterého jsou tato fakta čerpána. Účastníku správního řízení musí být totiž umožněno seznat nejen to, že správní orgán v jeho věci použil určité poznatky získané z úřední činnosti, ale i odkud přesně se o těchto poznatcích dozvěděl. I poznatek správního orgánu o tzv. úředně známé skutečnosti totiž nemusí být správný. Tím, že správní orgán účastníka řízení s těmito poznatky a jejich pramenem seznámí, umožní mu, aby se k nim vyjádřil či případně předložil důkaz je vyvracející. Z hlediska možnosti kvalifikované obrany účastníka řízení proti těmto poznatkům nicméně postačuje, aby správní orgán dostatečně identifikoval správní řízení, z něhož (z nichž) informace relevantní pro projednávanou věc získal. Této povinnosti správní orgán I. stupně ve věci žalobce dostál. Svou znalost nedostupnosti řidiče doložil výčtem spisových značek správních řízení, ve kterých vystupoval stejný obecný zmocněnec jako ve věci žalobce a ve kterých se nepodařilo doručit zásilky stejné osobě, kterou tento zmocněnec označil jako řidiče ve věci žalobce. Žalobce měl dostatečný prostor pro to, aby označené skutečnosti známé z úřední činnosti zpochybnil, avšak, jak správně poukázal stěžovatel, v odvolání ani v žalobě tyto poznatky nijak nerozporoval.

[18] Z hlediska následného soudního přezkumu by bylo bezesporu vhodnější, aby správní orgán do projednávaného správního spisu založil i kopie příslušných zásilek, z nichž dovodil nedostupnosti řidiče. Avšak za situace, kdy správní orgán řádně označil dotčená správní řízení, v nichž navíc vystupovala jako obecný zmocněnec stejná právnická osoba jako v případě žalobce, nemůže absence příslušných listin ve správním spisu s ohledem na výše uvedené judikaturní závěry způsobit vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[20] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. srpna 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu